

Előfizetési díj:

Negyedévre... 2 kor.
Félévre... 4 kor.
Égész évre... 8 kor.

==
Egyes szám 40 fill.
==

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX, Üllői ut 119. sz.,
földszint 2.

==
Megjelen julius és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegecs.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsmártoni Csónakázó-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaiújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déli Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club.

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E

Testnevelési tanács.

Ha a magyar testgyakorlatok állapotát az egyletek és szövetségek száma után igazságosan mérlegelni lehetne, úgy mi volnánk a világ legsporttratermettebb népe, a mi testgyakorlatunk volna a legfejlettebb. De azt hiszem, közismert dolog nálunk a széthúzó egyletek folytán az újabb és újabb egyletek és szövetségek alakulása. Tehát nagyon örvendetes volna, ha egy országos szerv alakulna, mely az erőket egyesítené, s minden nagyobb sportmozgalomnak vezetője, intézője lenne, mely szervezet nem az egyleteket szaporítaná, hanem a sportot fejlesztené.

Mikor tehát a M. O. T. E. Sz. által kidolgozott tervezetet egy ily országos szerv létesítésére nézve örömmel üdvözljük, azt az óhajtásunkat is ki kell fejtenünk, hogy ezen tanács maradjon csak sporttanácsnak s ne akarja az országos közoktatási tanácsot, sőt magukat az iskolafentartó hatóságokat, de legelőbb még a miniszteriumot is helyettesíteni. Mert a tervezet szerint az új egyesület már nem csak tanácsokat fog adni, hanem valósággal ő fogja az ifjuság testnevelését intézni az ovodától az egyetemig. Volna ugyan e főfeladata mellett a tervezett tanácsnak a sportügyekre nézve is teendője, de mint a

cím is mutatja, ez csak mellékes. Azt ugyanis a tervezők is tudják, hogy a sportügyeknek olyan szövetségei vannak, melyeket főleg személyi, de kis elvi ellentétek miatt is nem tudnak egy hatalmasabb szervbe egyesíteni. Holott ez volna a sportegyleteknek első feladata s nem az ifjusági nevelés intézése

Ugyan milyen alapon merik azt remélni e tervezet készítői, hogy a miniszterium, vagy az országgyűlés a sportegyletek kiküldöttienek, elnökeinek kezébe merje tenni az ifjuság nevelési ügyeit. Ugyancsak megfélekedtek a lelkes tervezők arról, hogy nálunk az egyletek vezetői rendszeren nem a sportot lelkesen, szakértően úzó csapatjából kerülnek ki, sem a már kiérdemesült, tapasztalt versenyzőkből, hanem a jó módu, nagy képű, nagy tekintélyű, törtető urakból, kik rendkívüli ügyes alkalmazkodó tehetségükkel maradnak a felszínen, de akiktől sporttanácsot a legifjabb versenyző sem kér. S most ezek adjanak tanácsot a miniszteriumnak, sőt intézkedjenek nevelési ügyekben. Nagyon jól tudjuk, hogy mért dobordodik ki a tervezetben az oda nem való nevelési feladat. Azért, mert ez uton remélik a tervezők, hogy lesz pénz és lesz tekintély. Ugyde ez hiu reménység! Mert a mi szegény sorsunk mellett országunknak arra sincs pénze,

hogy a penészes tornapincékből kikergethesse a tanulókat, arra sincs, hogy játéktereket létesítsen, arra sincs, hogy a tornatanárképzést államosítsa stb., stb.

A testnevelés ügye nagyon is megérdemli, hogy az egész magyar társadalom érdeklődjék iránta, hogy érte áldozatot hozzon; különösen megérdemli ezt a felnőttek erősödését célzó egyletektől. De viszont a sportegyletek egészükben sem várhatják, hogy a nevelési testgyakorlat valamit is áldozzon a maga szükséges ellátására szolgáló alapokból.

A miniszterium sem a múltban nem zárta el magát, sem a jelenben nem zárja el magát az okos tanácsok elől, de sem maga mellé, annál kevésbé maga fölé nem alkothat olyan tanácsot, melynek tagjai legnagyobb részét kiküldöttekből állnának.

Mindaz, mit a tervezet az egyleti dolgok érdekében javasol, nagyon helyes, csak erre nyerve meg az egyletek és szövetségek hozzájárulását. A testnevelési dolgokkal is foglalkozzék, de csak mint vélemény jöjjön számba munkálata. Intézkedési jogköre még az ifjúsági tornaversenyekre se terjedhet ki.

Az ellen semmi kifogásunk se volna, ha a közoktatási tanács mellé vagy alá szervezetnék egy testnevelési tanács, de oly alapon mint maga a közoktatási tanács szervezetett. Ide nagyon helyesen kinevezendő volna a sportnak pár jeles embere is, de a többség mindenesetre a tanárság embereiből telnék ki.

Az ellen sem szólnánk semmit, ha alkalna egy oly hatalmas társadalmi szervezet, mely tagdíjakból, gyűjtésből, versenyjövödelmekből stb. anyagi támogatására sietne az ifjúsági testnevelésnek, mely tornatermeket, játéktereket létesítene, díjakat tűzne ki, ösztöndíjakat szervezne. De a pénzért tanácsot adó tanácsnak nem lehetünk barátjai.

A tornatanár-képzés reformja.*)

A ki a magyar ifjúság testi nevelését figyelemmel kíséri, bizonyára tudja, hogy a tornatanárok képzését — a kik hazánk ifjúságának testi nevelését

*) E tartalmas czikkkel mindenben egyetértünk, csak a tornatanárképzés minél előbbi államosítását ne késleltesse a czikk felfogása. Szerk.

irányítják és vezetik — ez idő szerint a Nemzeti Tornaegyesület látja el. Az egyesületet ezért a missziójáért az állam évi 12.000 koronával segíti. A képesítő vizsgákon a kormány egy miniszteri biztossal képviselteti magát, a ki az okleveleket aláírja s ezzel azok állami érvényességét dokumentálja.

Hogy sem a képzés, sem az ellenőrzés nem felel már meg a fokozottabb igényeknek, legjobban bizonyítja az, hogy a múlt év decemberében megtartott első magyar testnevelésügyi kongresszus főleg két dologgal foglalkozott körülményesebben s tette azt vita tárgyává. Az egyik: a tornatanár-képzés reformja a másik: a modern irányzatok figyelembe vétele a tornatanítás új módszerének megállapításánál.

A vita folyamán mind a kettőről kialakult s általánosan elfogadott vélemény és határozat az volt, hogy ezek a kérdések sürgős reformra szorulnak, s különösen sürgős és immár elodázhatatlan a tornatanár-képzés államosítása.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a fölvetett eszmék rendszerint, vagy legalább is többnyire megakadnak a kulturánkat oly nagyon jellemző megokoláson, hogy nincs fedezet rá: s így bizonyosra vehetjük, hogy a kongresszus ez irányu javaslatai is hajótörést fognak szenvedni s a tornatanár-képzés államosítása még sok ideig csupán a jövő zenéje lesz.

Bizonyos, hogy ennek előbb-utóbb el kell következnie, de addig is, míg ez megéri s ideje elerkezik, a körülményekkel számolva, egyelőre kevesebbel kell megelégednünk.

A Nemzeti Tornaegyesület a minap vesztette el jeles művezetőjét s a tornatanító-képző tanfolyam igazgatóját, Maurer Jánost. Az állás megüresedett.

Az egyesület választmánya arra a következtetésre jutott, hogy ennek a nagy egyesületnek a vezetése s a tanfolyam igazgatása és irányítása két egész embert követel, miért is az állás kettéválasztását határozta el. A maga hatáskörében már is intézkedett s az egyesület vezetését — bár ideiglenes minőségben — a kőbányai főgimnázium tornatanárára, a tanfolyam igazgatói tisztét egy polgári iskolai igazgatóra bizta.

A választmány ezzel a ténykedéssel — bár a munkakört megosztó intenciói helyesek — ellenkezésbe jött saját magával, mert a munkát csak ott osztotta meg. Mind a két szakember elsősorban más-hol lévén elfoglalva, csak mellékfoglalkozásképen vezet az ügyeket, nem felel meg tökéletesen a reá bizottaknak vagy az egyik, vagy a másik helyen, tehát megint két állást tölt be egy ember.

A két igen fontos pozíció betöltését így hamarosan, ötletszerűen elintézni nem lehet. Hisszük és reméljük, hogy mind a két állásra mihamarabb pályázatot hirdetnek. Az egyesület választmánya intézkedhetett a művezetői állás ideiglenes betöltéséről, ellenben a tanfolyam vezetésével valakit megbízni joga nem volt, mihelyest az állást kettéválasztotta.

Az állásra — bár ez eddig gyakorlatban nem volt — az állam joga és kötelessége a tanerőt beállítani s az egyesület, mint ilyen, legfeljebb a harmas kandidálás jogával élhet. Ez mindenütt így van, a hol az állam meghatározott összegű szubvenciót ad; s így általános jogszokás ez, a minek az egyesületnek alá kell vetnie magát.

Ha valamely felekezeti tanintézet az államsegítséget igénybe akarja venni, az állam szerződésileg mindig biztosítja azt a jogát, hogy 4—5 tanerőt ő nevezzen ki. Itt ugyan az az eset áll fenn. Az állam évi 12.000 koronával járul a tanfolyam főtartásához, csak természetesen, hogy legalább a tanfolyam vezetőjét, igazgatóját az állam nevezze ki, így biztosítván magát arról, hogy a vezetés az ő intenczióinak megfelelő lesz. Eképpen állván a dolog, a Nemzeti Tornaegyesület választmányának legsürgősebb teendője a munkakört megosztó intézkedését a vállás- és közoktatásügyi minisztériumnak hivatalosan is bejelenteni s a két kreált állás érdekében, de utalva a tornatanárképzés fontosságára s a fokozottabb követelésekre is, az államsegítség fölemelését kérni, hogy ezzel és így mind a maga művezetőjének, — a ki egyuttal a tanfolyam gyakorlati részének vezetője — mind a tanfolyam igazgatójának legalább a VIII. fizetési osztálynak megfelelő, nyugdíjképes állást biztosítson. Az így dotált állásokra egész embereket fog kapni, a kik állásuknak meg is fognak felelni.

Viszont az állam, az egyesületnek adandó államsegítség fölemelésével elvárhatja, sőt kötelezi az egyesületet, hogy megfelelő játzó és atlétikai térről gondoskodjék és ebben az irányban is képezze ki a tanfolyam hallgatóit.

A tornatanári tanfolyamra rendszerint olyanok jelentkeznek, akik már előzően a sport minden ágát kultiválták és megszerették, tehát ezekben meg is van a kellő előképzettség, de ha főleg az atlétikában és a modern játékosokban való jártasságot nem vitték oda magukkal, avagy a tanfolyamon kívül pótlólag ezekben ki nem képezték magukat, ebben kiképzést a tanfolyamon nem nyernek. Ezért van az, hogy sokan általánosságban is, hozzá nem értéssel vádolják a tornatanárokat.

Hangoztatjuk pedig mindnyájan, ki meggyőződésből, ki az árammal tartva, hogy a szabadtéri sportok gyakorlása igen fontos s hogy a magyar testnevelési rendszernek a német torna, az angol atlétika és játék, meg a svéd gimnasztika okos s vérmérsékietünknek megfelelő keverékéből kell kialakulnia s mégsem történt a tanfolyamokon gondoskodás eddig arról, hogy az atlétikában és játékokban gyakorlatilag is kikepeztessünk és azok szabályaival megismerkedjünk.

Az egyesületnek, ha a tanfolyamot a modern követelményeknek megfelelően a kor színvonalán akarja tartani és továbbra is vezetni, nem szabad visszariadnia esetleg a tréner-állás beállításától sem, mert

hiszen, ha nem is rekord-hajhászás a célunk, de tudnunk kell az atlétika okos gyakorlásának egészségügyi szabályairól is valamit, mert ezek ismerete nélkül az atlétizálással a ránk bízott növendékek egészségét veszélyeztetjük.

Eme kivánalmak alól — bár az egyesület újabb megterhelhetését jelentik — nem zárkozhatik el többé a Nemzeti Tornaegyesület. Mint egyesület is csak nyerhet az új befektetésekkel, mert ezzel egyuttal a fiatalabb egyesületi tagoknak régi titkos vágyát fogja kielégíteni s a vezér szerepét — a mi újabban veszélyeztetve van, mivel megfelelő tér hiányában a szabadban végezhető sportokra és játékokra sulyt nem fektethetett, továbbra is főtarthatja.

Az adott körülmények között egyelőre ily módon gondolom megoldhatni a tornatanárképzés ügyét s ha a tanfolyam idejét a többoldalú kiképzés miatt még ezeken fölül két évre terjesztik ki, az igényeket teljesen kielégítenők s az államosítás felé hatalmas lépésekkel közelednénk.

Michnay Gyula,
tornatanár.

A játék nevelő hatása.*)

Amióta a földön ember él, összes szellemi és testi munkája odairányult, hogy — kinek-kinek egyéniségéhez mérten — életét minél kényelmesebbé, minél boldogabbá és türethetőbbé tegye. Főczél volt mindenkör az, hogy az emberi izommunka felszabadítandó s hogy helyét a természeti erők foglalják el. Az ősember élete fenntartására csupán testi erejét használhatta. Ezen erőt lassankint az állatok igábahajtásával egészítette, pótolta ki. Később mindjobban felszabadul az élőerő s helyébe lép a gőz, az elektromosság roppant ereje. Ez az önerő-kimélés a csodával határos találmányokra vezette a kutató elmét. Milliók és miliók fáradságos, izzasztó munkája kellett hajdan arra, amit ma néhány gépóriás aránytalanul kisebb idő alatt elvégez. A gépek feltalálásával, tökéletesítésével együtt emelkedett a kulturális érzék s ezekkel együtt fejlődtek ki a napról-napra szaporodó igények is.

Ma a legkisebb, a legnagyobb távolságra is a kényelmesen berendezett közlekedési eszközök állanak rendelkezésünkre. A legmélyebb oczeánon is könnyen eljuthatunk földünk bármely pontjára. A levegő meghódításán az alkotásra szomjas elme most fáradozik; ma már nincs messze, nincs távol semmi sem. Az egész föld bebarangolható anélkül, hogy gyalog menni csak pár lépésnyire is kellene. A gép ma mindent elvégez s az emberi tevékenység lassankint csupán a szellemi munkára szorul. Az ősidők óta folytatott

*) E rendkívül tartalmas és lelkes értekezés a jászvári Premontrei kanonokrend nagyváradi főgimnáziumának értesítőjében jelent meg. Szerk.

törekvés tehát eljutott oda, hogy az emberi izomerőt legnagyobb részben felszabadította. De ezen izomerő felszabadulásával mindinkább nagyobb mérvet ölt a szellemi erő lekötöttsége.

E lekötöttség azonban káros visszahatást eredményez. Mert daczára minden elképzelhető kényelemnek — az emberiség degenerálódik. Daczára a minden oldalról megkönnyített életmódnak, mindnyájunk felett ott lebeg bizonyos elégedetlenség, nyugtalanság és a beteges hajlamok ijesztő tünetei. Gyermekeinket a születés pillanatától a leggondosabb ápolásban részesítjük; a legkisebb elváltozás esetében is orvoshoz fordulunk s minden módot, eszközt felhasználunk arra, hogy igazán kulturemberré váljon s ez a nemzedék mégis oly satnya, erőtlén. Mi magunk is elkövetünk mindent, hogy minél kényelmesebb életmóddal eljünk; nyáron világhírű fürdőket keresünk fel s valami mégis olyan türethetlenné, oly nyomasztóvá, nehézzé teszi létünket! Ősapáink dőzsöltek, egészségügyi szabályoknak fittyet hánytak, reggeltől estig nehéz testi munkára voltak kényszerítve, igényeiket saját maguknak, önerejükől kellett kielégíteni — mégis mily szívósak, mily erőteljesek voltak. A vidámság uralta örökké valójukat, lelkük, szívük örökké nevetett s megelégedettek voltak. Mit jelentsen ez? kérjük mindannyian. „Azt talán, hogy a mult időkben kevésbé volt ártalmas a gyermekek tulságos etetése, mint az a hiányos koszt, melyet napjainkban oly általános divatnak tapasztalunk? Vagy talán a hiányos ruházkodást kell vádolnunk, amelyre minket a csalóka edzési elmélet vezérelt? Avagy talán az ifjúkori játékoknak átfinomítás ürügye alatt történő nagyobb, vagy kisebb korlátozása ennek az oka? Lehet, hogy ezen visszasságoknak mindnek meg volt a maga része a baj előidőzésében. Mellettük azonban még egy más ártalmas befolyás is közremunkált, mely hihetőleg a többiek bármelyikénél is hatalmasabb volt, értjük alatta a tulságos szellemi munkát.“*)

Hiszen tekintsünk csak be mai életmódunkba. Vizsgáljuk meg a „kényelmes“-nek mondott életrendünket, megdöbbenve látjuk a valót, az egyoldalúság, a szellemi munka megerőltetésének álcázatlan képét. Nézzünk végig az emberek harczain, rögtön megtaláljuk a degenerálás, a nyugtalanság, a beteges hajlamok szülő okát. Mert egyeseket a megélhetésért folytatott életküzdelem; a nagyobb fényűzés utáni vágy, a pompa, élvhajászat lázító ingere, a különféle hiu érdekekért üzött versengés határt nem ismerő szenvedélye; az uralomvágy — mind oly felette erős ideg- és szellemi munkára készíti, hogy időelőtt megbénítja, romlásba dönti egész szervezetét. A szellem, a lélek és test összetartozásának örök törvényét könnyelműen áthágva, — amannak aránytalanul erő-

sebb és szertelen munkájával, emézt teljesen elhanyagolva és csupán a bünös gyönyörnek dobva áldozatul — oly életmódot, oly állapotot fogunk nyerni, mely melegágya lesz a nyugtalan, izgatott kedélynek, az idegességnek és a beteges ambiczióknak. Nem nehéz ma sem a megélhetés, ha helyesen akarunk élni; csak akkor válik az türethetlenné, ha a káprázat kedvéért a szertelenségekbe, a tulságokba tévelyedünk.

A legtöbb ember ezeknek esik áldozatul, ez dulja fel lelki nyugalmát, ez sodorja bele nagyon gyakran a bünök fertőjébe is. Ha a mai társadalom képét közelebbről nézzük, megdöbbenő jelenségeket fogunk észrevenni. Találóa monda Négyessy L., hogy „a társadalom légkörében ott hemzseg egy nagy mennyiségű baktérium, az idegélet tultengésének, fáradságának tünetei, az életkedv csökkenése, az életuntság.“**) Nemcsak a lélek, de a test is érzi e visszás életjelenség káros következményeit. Amellett, hogy tultott szellemi munkával testünket már eléggé meggyötörtük, — a kicsapongásokkal egyenesen ellene törünk. Egészségével mindenki csak akkor törődik, amidőn már — tegtöbbnyire — késő. Innen van aztán az, hogy majdnem minden arcon ott látni az egészség hiányát s ennek következtében a nyugodt, vidám lelkihangulat utáni epekedést. Alig van ember kinek szeméből ne tükröződne vissza bizonyos komorság. Valami titkos, valami felderithetetlennek vélt beteges kedélyállapot hiányzása ez. Oly ritkán látni egy egy mosolygó arcot s ha igen, szinte fagyaszt annak erőtlensége. Hol van a mi fajunknak az a régi, szivből fakadt, vidáman anekdotás kedve, hová tünt az ősi, kaczogó magyar humor?! . . .

Majdnem minden emberben ott lappang a betegség valamelyike. A tulfeszített szellemi munka összeroncsolja az idegeket s nyomában van rögtön: az idegesség. Mindenki igyekszik korán élni s amellett szellemi munkásságát oly megerőltetésnek teszi ki, hogy az mielőbb megtörik. A testtel, lelkünk e porhüvelyével nagyon kevesen törődnek. Mintha a középkor testsanyargató eszméje lengne közöttünk. E vétkes hanyagság, nemtörődömség következtében elgyengült test valóságos fészke a különféle kóroknak, járványoknak, hiszen csupán a tüdővész nyolczvanezer embernek oltja ki évente az életét. A mai ember feledi azt a szent igazságot, hogy „az egészség az számjegy, mely az élet nullája elé írva, — annak értéket ad.“***) Ezerféle medicinával, különféle „élelixirrel“ akarja szervezetének épségét fenntartani, vagy, ha megrendült, helyre akarja állítani. Jóllehet mindannyian tudjuk, hogy az egészség maga a boldogság s mégis legkevésbé törődünk vele. Nem az élelixir, nem a mérges medicina, hanem a természet gyógytárának lépésről-

*) Spencer H., Értelmi, erkölcsi és szellemi nevelés. 203. oldal.

*) Négyessy László beszéde a középisk. Tan. Orsz. Egyiközgyülésén. L. e Közlöny 1908. évi 1. sz.

**) Payot: Az akaratnevelés 162. o.

lépésre kínálkozó gyógyszerei azok, melyek egészségünket ápolják és helyrehozzák. De emberi gyarlóságunkban rejlik, hogy mindenkor kikerüljük azt, ami legközelebb áll hozzánk, amelyért csak karjainkat kell kinyújtani. Csodálatos és visszatetsző az is, hogy a test és lélek összetartozóságát, harmonikus működését évezredek óta ismeri az emberiség s mégis az egyoldalú szellemi munkásság, az egetostromló tudásért testünket s rövid időn rá egész valónkat — sajnos legtöbbször nagyon korán — feláldozzuk.

Mennyire fásult, akaratnélküli tehát az emberiség, hogy egy tudott jót, az egészségét oly könnyedén elhanyagolja. De vétkeért, hanyagságáért nemcsak maga bűnhődik meg, hanem gyermeke is. Ártatlanul, apái bűneiből már beteg szervezettel, romlott vérell jön e világra s földi pályáját betegséggel kezdi. Képzeljük el aztán a jövőjét, amikor az élet nehéz harczaival kell ily gyenge organizációval megküzdenni.

Itt-ott átlátva e tarthatatlan állapotot, a népek, minthogy zsbasztó álomból felriadva, lázas sietséggel igyekeznek e bajon segíteni. Belátják a tulzott szellemiség romboló hatását s tekintetük — a századokon át elhagyatott testükre irányul. Lassanként belátják a test és lélek egyenjogúságát s az életet úgy rendezik be, hogy e kettő harmonikus munkája töltse ezt be. Tudatára ébrednek annak, hogy a magasröptű eszmékhez erős szárnyak kellenek, amely nem más, mint az edzett test. S ha már a kultura eszközei elvonták őket ősi joguktól, a mozgástól, ha már az életmód mai berendezése örökös ülésre fogta, más uton a testedző, testápoló gyakorlatokkal igyekszik azt pótolni. Apostámadnak, kik mint életszükségletet hirdetik a testgyakorlatokat s hála az Ég Urának, tanaik napról napra hódítják meg az embereket.

A vétles közöny fagya kezd felengedni s az a hit, hogy az őseinknek sem kellett testgyakorlat, — lassanként hitöröklődik a lelkekből. Az ősi időkben, amikor az ember mindennapi eledelét verejtékes küzdelmek árán, az elejtendő vadakkal vívott élet-halál harcok között szerezhette meg; amidőn jog, igazságszolgáltatás helyett csupán két karjára támaszkodhatott, hogy övét és vagyonát megőrizze; amikor még az emberek élete a harcmezőn folyt le — akkor testedző, gyakorló mozgásokra szüksége nem volt. Ma azonban, amidőn a szellemi harcokat vivjuk, amidőn a szellemi erő uralja az életet; amidőn napfénytől, levegőtől elzárva, asztalok mellett görnyedve kell existenciákat biztosítani: — életszükséglet. A testedzés kell, hogy az élet megbillent mérlegét, — a szellemi túlmunkásság ellensúlyozásával, — biztos egyensúlyba hozza.

Ha közelebről vizsgáljuk, látni fogjuk, hogyidős ez az emberiséggel, csupán rendeltetése változott. Mert a régi korban a test erőssége, a test gyakorlása cél volt, ma azonban csupán eszköz arra, hogy testünk a szellem erős, edzett hajléka, engedelmes szolgálja legyen.

Helyesen mondotta Rousseau: „hogy a test szótfogadhatson lelkének, izmosságra, erőre van szüksége s minél gyengébb, annál hajlandóbb parancsolgatni; minél erősebb, annál inkább engedelmeskedik.“^{*)} Kihatással volt ez sokszor egész népfajokra. A történelem bizonyítja, hogy egyes nemzeteknek viláгурalmat, függetlenséget biztosított; míg mások amidőn elhanyagolták, az erkölestelenség martalékául estek; erejük gyengült, fajfenntartó képességük mecsökkent s eltöröltettek a földszintről.

Földvári Mihály

(Folytatása következik).

Iskolák. Főiskolák.

X **Törvénytervezet a Magyar Országos Testnevelési Tanács felállítására érdekében.** A múlt évi december hó 27—29 én tartott első magyar országos testnevelési kongresszus határozatainak egyik leglényegesebbje megvalósítás felé közeledik. A kongresszus legfontosabb vitakérdése az „Országos szervezet és országos testedzési alap létesítése a testnevelésügy fejlődésére“ volt. E tárgynál számos igen fontos felsőolálás történt, a melyből az a vélemény szűrődött le, hogy egy állandó jellegű szervezet kellene az Országos Közoktatási tanács mintájára létesíteni, amely a kormányközegek és hatóságok bevonásával egyesíti magában mindazon testületi tényezőket, amelyek a hazai testnevelésügy irányítására és fejlesztésére befolyást gyakorolnak. A testnevelési kongresszus megbizta végrehajtó-bizottságát és elnökségét, hogy a vitaanyag szem előtt tartásával olyan törvénytervezetet készítsen, amelynek alapján ezen országos jellegű szervezet megalkotni és felállítani lehet.

Most készítette el Malecki Román, a MOTESz. és Testnevelési Kongresszus titkára a Magyar Országos Testnevelési Tanács szervezeti szabályainak törvénytervezetét. E szervezeti szabályok szerint a Magyar Országos Testnevelési Tanács a hazai testnevelésügy és az ezzel kapcsolatos iskolai- és iskolán kívüli testnevelési kérdések legfőbb intéző közege volna. A tervezet szerint a Magyar Országos Testnevelésügyi Tanács úgy anyagi, mint elvi és gyakorlati ügyek intézésében szoros szerve összefüggésben állana a kormánnyal, a törvényhozással és a törvényhatóságokkal. Ezen hatóságokon kívül a Testnevelési Tanács egyesítené kebelében mindazon testedzéssel, testgyakorlással és sporttal foglalkozó szövetségeket és testületeket, melyek a hazai testnevelés ügyére irányító hatást gyakorolnak. A Testnevelési Tanács teendői a legfontosabbak, a következők volnának: tanmeneti utasításokat készítené az iskolai testnevelés céljaira; a testedzés üzésére alkalmas versenypályák és játszótérek terveit előkészítené és ilyenek létesítésére javas-

^{*)} Rousseau: Emil 30. o.

latokat tenne; a tornatanár és tanító, nemkülönben a vivómesterképzés ügyét intézné, a képesítés mikéntjét megállapítaná és a képesítettek részére állami érvénységgel bíró okleveleket és bizonyítványokat állítana ki; az országos ifjúsági és iskolai nő- és férfinovenkékek testedzési ünnepélyeit rendezné, a négyévenként megismétlődő nemzetközi olimpiász ügyét intézné és vezetné; mindennemű testneveléssel és sporttal kapcsolatos kiküldetések és képviseltek ügyében végérvényesen döntene, a testnevelési kongresszust évenként rendezné, a magyar testnevelési és sporthatóságoknak külföldiekkel kötött egyezményeit ratifikálná, a kötelékébe tartozó egyes sportszövetségek és testnevelési tényezők között támadt vitás természetű kérdésekben kötelező erővel bíró határozatokat hozna, a hazai testnevelésre vonatkozó törvénytervezeteket készítene, gondoskodnék egy testnevelési alap megteremtéséről stb. A Testnevelési Tanács kinevezett miniszteri képviselőkből, kiküldött testületi képviselőkből és megválasztott tagokból állana, akik saját kebelükből választanák meg a Tanács titkárait. A törvénytervezetet a Magyar Országos Testnevelési Kongresszus elnöksége hozzászólása és véleménymondás végett megküldötte a kormánynak, Budapest székesfőváros törvényhatóságának és tanácsának, nemkülönben mindazon hatóságoknak és testületeknek, melyeknek közreműködésével a Testnevelési Tanácsot megalakítanák.

A Magyar Országos Testnevelési Kongresszus végrehajtó-bizottsága ez évi október hó 1. napján fogulást tartani, amelyen a törvénytervezet tekintetében beérkezett érdemleges válaszok figyelembe vételével a Magyar Országos Testnevelési Tanács szervezeti szabályzat szövegét véglegesen megszövegezi. Ezuttal megemlítjük, hogy a tavalyi Magyar Országos Testnevelési Kongresszus jelentése még e hónapban hagyja el a sajtót és az érdekeltek a kongresszus titkárától (VI, Andrassy ut 48) megszerezhetik az igen érdekes és tanulságos művet.

Torna. Athletika. Vivás.

A cseh bajnokságok. (Kilencz magyar győzelem.)

Az AC Spárta rendezésében folytak le ma a cseh atletikai bajnokságok, melyek közül nem kevesebb, mint kilencz, magyar kézbe került. A felrándult magyarok majdnem mindegyike, Radóczyt és Drubinát kivéve, nyert bajnokságot. Rác Vilmos nem ment Prágába, minthogy egyesülete érdekében, pontversenyről lévén szó, Szegeden startolt. Helyette azonban Kovács Nándor és a Mudin fivérek indultak, utóbbiakat a MAC erősen nélkülözte Szegeden s el is veszítette emiatt a pontversenyt.

A nap legnagyobb meglepetése Wiesner veresége a négyszáz méteren. Vereségét némileg magyarázza, hogy már előzőleg 100 és 200 métert futott s hogy a

400 méteres versenyben egy juniort is megszegyenítő rossz taktikával futott. Person egy másod klasszisu német futótól vereséget szenvedett.

Első klasszisu konkurrenzia nem volt Prágában s így athletáink, mint azt előre megjósoltuk, fölényes győzelmeket arattak. A zuhogó záporosó károsan befolyásolta a suly- és ugró-számokat és ez főoka az ezen versenynemekben elért gyenge eredményeknek.

Drubina rosszullet miatt nem indult, de kötve hisszük, hogy fitt állapotban meg tudta volna verni Müllert. ki ma Németország legjobb gyaloglója. Dworak komoly ellenfél hiányában, három bajnokságot nyert.

Részletes e edmények:

100 méteres síkfutás:

1. Wiesner Frigyes (BEAC).
2. Kleemann (Berlin).
3. C. rny (Sparta).

Kalapácsvetés:

1. Mudin István (MAC).
2. Mudin Imre (MAC).
3. Slavik (Sparta).

200 méteres síkfutás:

1. Wiesner Frigyes (BEAC).
2. Radóczy Károly (MAC)

800 méteres síkfutás:

1. Dworak (Sparta).
2. Hockanson (Charl. SC).
3. Riemekasten (Berlin).

1500 méteres síkfutás:

1. Dworak (Sparta).
2. Riemekasten (Berlin)
3. Pital (DFC).

5000 méteres síkfutás:

1. Dworak (Sparta).
2. Slavik (Sparta).
3. Reznicek (Sparta).

110 méteres gátfutás:

1. Kovács Nándor (BBTE).
2. Pepi (Sparta).
3. Maly (Sparta).

1500 méteres gyaloglás:

1. Müller (Kornet, Berlia).
2. Benjamin (DFC).
3. Jellinek (Sparta).

Magasugrás:

1. Mudin Imre (MAC).
2. Kleemann (Berlin).
3. Kovács Nándor (BBTE).

Távolugrás:

1. Schmidt Gusztáv (BEAC).
2. Kovács Nándor (BBTE).
3. Kleemann (Berlin).

Rudugrás:

1. Jirsak (Sparia).
2. Visocanszky (Sparta).

Diszkoszvetés:

1. Mudin Imre (MAC).
2. Mudin István (MAC).
3. Jámbor Ferencz (DTE).

Gerelyvetés:

1. Mudin István (MAC).
2. Mudin Imre (MAC).
3. Jámbor Ferencz (DTE).

400 méteres síkfutás:

1. Person (Charl. SC).
2. Wieser (BEAC).
3. Radóczy (MAC).

Hazai miniszter a sportért. Végeredményében nagy horderejű lehet az a körlevél, amelyet Hazai miniszter a honvédekredekhez intézett. Felhívta a parancsnokságokat, hogy mutassák ki, hogy tisztjeik közül ki üz valamilyen sportot, tagja-e sportegyletnek s milyen eredményeket értek el. Jelentést kért afelől is, hogy az illető garnisonokban van-e sportra alkalmas terület.

Ideje már, hogy a sportot a katoságnál is népszerűsítsék. Minta erre az angol katonaság, amelynél szivósabban nem is dicsekedhetik egyetlen egy nemzet sem.

Ha a körlevelet tett is követi, — amiben nem merünk kételkedni — Hazai miniszter annyi érdemet szerez vele, amennyit egyetlen elődje sem.

Rekordjavítások az aradi atlétikai versenyen. Az Aradi Atlétikai Club nagyszabású versenyén, amelyen a lerándult fővárosi atléták közül főleg a Magyar Athletikai Club jeles gárdája excellált, Szathmáry Kálmán (MAC.) az angol rudugró bajnok megjavította eddigi 3.51 méteres rudugró rekordját 3.54 méterre. Schmiedt Gusztáv (BEAC.) pedig a távolugrás rekordot javította meg 6.84 méterről 6.98-ra.

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
.: utazási cikkek és távcsöveket .:.

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe

Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

! TELEFON !
112—69

! TELEFON !
112—69

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK NYÁRI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest k. p. udvarról. Érvényes 1910 május 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest k. p. udvarra. Érvényes 1910 május 1-től.

Délielőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
hová				hová			
1110	5:40		Balatonfüred,	610	12:20		Arad, Máramarosziget
316a)	5:55		Tapolezca	310	12:30		Hatvan
20	6:10		Hatvan	8	12:10		Szombathely, Wien
1502	6:25	gy. v.	Forbágy, Triest	912	12:50		Újvidék, Bród
10	6:40	sz. v.	Kassa, Csorba	289	1:10		Bicske
1002	7:00	gy. v.	Wien, Graz, Sopron	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprad-Felka
302	7:05		Fiume, Torino, Róma	324	1:25	sz. v.	Gödöllő
906	7:10		Pécs, Vinkovce	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz
402	7:20		Ruttká, Poprad-Felka	602	1:45		Arad, Bukarest
1302	7:25		Belgrád, Sofit	401	1:50		Wien, Paris
322	7:30	sz. v.	Straj, Lemberg,	916	2:20	sz. v.	Kiskőrös
907	7:35		M. Máramaros-Sziget	312	2:25		Hatvan
1102a)	8:10	gy. v.	Fehring, Graz, Triest	510	2:40		Szolnok
1508	8:10	sz. v.	Gödöllő	1902	2:45	gy. v.	Sarajevo, Gyékényes
506	8:20		Belgrád, Bród, Sofit	1022	3:00	v. v.	Paks
1008	8:25		Arad, Brassó	904	3:20	gy. v.	Belgrád
408	8:35		Balatonfüred, Tapolca	304	3:30		Konstantinápoly
1708	9:00		Kassa, Csorba	1104	3:50		Ruttká, Berlin
306	9:15		Kolozsvár, Brassó,	1004	4:10		Balatonfüred, Tapolca
22	9:20	sz. v.	Zágráb, Fiume, Pécs,	326	4:20	sz. v.	Gödöllő
336a)	12:00		Bród	18	4:30		Komárom
			Munkács, Lovo zne	410	4:40		Miskolc
			Máramarosziget,	6	4:50	gy. v.	Győr, Sopron, Wien
			Stanislaw	328	5:20	sz. v.	Gödöllő
			Ruttká, Berlin	509	5:40		Kolozsvár, Brassó
			Wien, Sopron	305	5:55		Ruttká, Berlin
			Bicske	518a)	6:15		Nagykátá, Szolnok
			Gödöllő	330	6:25		Pécel
				904	6:30		Topolya
				314	6:40		Hatvan
				25	6:50		Bicske
				1706	7:10		M.-Sziget, Stanislaw
				16	7:15		Győr, Triest
				316	7:20		Hatvan
				1912	7:35		Pécs, Bród, Sarajevo
				1510	8:00		Kassa, Csorba
				918	8:00		Kunszentmiklós-Tass
				334	8:50		Gödöllő
				1006	9:00	gy. v.	Fiume, Nizza
				514a)	9:00	sz. v.	Nagykátá, Szolnok
				1306	9:25		Fehring, Graz
				608	9:30		Arad, Brassó
				1010	9:50		Fiume, Napoli
				1503	10:00		Kassa, Csorba
				910	10:10		Belgrád
				406	10:15		Kassa, Lemberg
				12	11:40		Wien, Paris
				338	11:40	v. v.	Ruttká,
				614	11:55	sz. v.	Arad, Debreczen
				422	11:55	v. v.	Hatvan, Szerencs

A vonatok indulása
Budapest-Józsefvárosról
Délután.

332 7:00 sz. v. Gödöllő

Délielőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
honnan				honnan			
645	4:50	tszsz.	Arad, Püspökladány,	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
339	5:10	v. v.	Debreczen	1005	12:15	gy. v.	N. Pály, Nizza, Róma
513	5:20	sz. v.	Berlin, Ruttká				Fiume
301	5:30		Nagykátá	609	12:30	sz. v.	Tóvis, Arad, Máramarosziget
909	5:40		Hatvan	301	12:45	gy. v.	Berlin, Ruttká
1707	5:45		Sofit, Bród, Belgrád	7	12:55	sz. v.	Wien, Sopron
19	5:55		Stanislaw, M.-Sziget				Szombathely
17	6:00		Gyékényes, Torbágy	401	1:00	gy. v.	Lemberg, Munkács
607	6:10		Komárom	903	1:10		Konstantinápoly, Bród
11	6:20		Brassó, Arad	601	1:15		Bukarest, Arad
405	6:30		Wien	1	1:30		London, Paris, Wien
1911	6:50		Lemberg, Kassa,	1901	1:40		Bród, Eszék, Pécs,
349	6:55		Máramarosziget				Gyékényes
1505	7:00		Bród, Eszék, Pécs	911	1:50	sz. v.	Újvidék
1305	7:10		Gödöllő	1301	2:10	gy. v.	Graz, Fehring
507	7:20		Csorba, Kassa	315	2:15	sz. v.	Hatvan
917	7:25		Graz, Fehring	1501	2:40	gy. v.	Bartfa, Kassa
321	7:30		Brassó, Kolozsvár	23	2:50	sz. v.	Bicske
311	7:40		Kunszentmiklós-Tass	325	3:25		Gödöllő
27	7:45		Gödöllő	3	3:30	gy. v.	Wien, Graz
1003	8:00	gy. v.	Hatvan	505	6:40	sz. v.	Brassó, Kolozsvár,
1509	8:15	sz. v.	Róma, Triest, Fiume	421	6:55	v. v.	Debreczen
509	8:30		Csorba, Kassa	15	7:10	sz. v.	Szerencs, Hatvan
313	8:45		Szolnok	305	7:10		Győr
1007	9:10		Hatvan	605	7:25		Berlin, Ruttká
13	9:20		Fiume, Bród, Pécs	907	7:30		Brassó, Arad
913	9:40		Győr	1000	7:40		Sofit, Belgrád, Bród
307	9:50		Szabadka	407	7:50		Lakonoz, M.-Sziget
1101	10:00	gy. v.	Berlin, Ruttká	1009	8:10		Fiume, Bród, Pécs
409	10:10	sz. v.	Popolca, Balatonfüred	1705	8:20		Stanislaw, M.-Sziget
5	10:20	gy. v.	Miskolc	25	8:30		Bicske
21	10:45	sz. v.	Sopron, Győr, Veszprém	335a)	8:45		Gödöllő
			Torbágy, Triest	9	8:50		Wien, Graz, Triest
				1507	8:45		Csorba, Kassa
				331	9:00		Pécel
				303	9:10	gy. v.	Berlin, Ruttká
				31a	9:25	sz. v.	Triest, Szekesfehérvár
				1001	9:30	gy. v.	Róma, Fiume,
				915	9:45	sz. v.	Vinkovce, Eszék
				403	9:55	gy. v.	Kiskőrös
				905	10:00		Lemberg, M.-Sziget
				1303	10:10		Sofit, Belgrád
				327	10:25	sz. v.	Gödöllő
				517	10:35		Nagykátá
				1109	10:50		Tapolca, Balatonfüred
				1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa
				29a)	11:05	sz. v.	Bicske
				315a)	11:20		Hatvan
				1103a)	11:30	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred

A vonatok érkezése
Budapest-Józsefvárosra.
Délielőtt.

317 5:55 sz. v. Gödöllő
919 6:17 > Kunszentmiklós-Tass

A vonatok INDULÁSA Budapest ny. p. udvarról. Érvényes 1910 május 1-től.

Délielőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
hová				hová			
148	5:15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	714	12:00	sz. v.	Szeged, Szolnok
122	5:35		Érsekújvár, Pólyas g.	4106	12:10		Esztergom
718	5:50		Szeged, Szolnok	1402a)	12:20	gy. v.	Zsolna, Berlin
152	6:00		Göd	128	12:25	sz. v.	Nagymaros
4102	6:10		Esztergom	114	12:35		Wien
150	6:20		Rákospalota-Ujpest	160	12:50		Rákospalota-Ujpest
6502	6:35		Lajosmizse, Kecskemét	162	1:30		Dunakeszi-Alag
102	6:50	k. ost. ex. v.	Wien, Paris, Ostende, London	4114a)	1:50		Piliscsaba
			Nagyvárad, Arad,	504	2:00	gy. v.	Sz. Imár-Nemeti,
			Brassó, Nagyszéchen,	126	2:10	sz. v.	Kolozsvár, Brassó
			Körösmező	164	2:15		Parkány-Nána
1404	7:05		Zsolna, Berlin	4108	2:20		Rákospalota-Ujpest
104	7:35		Nagyszombat, Wien	106	2:30	gy. v.	Wien, Paris
154	8:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	120	2:35	sz. v.	Galánta
708	8:15	gy. v.	Orsova, Bázias	704	2:40	gy. v.	Bukarest, Bázias
712	8:30	sz. v.	Temesvár, Karáse-	722	2:45	sz. v.	Czegléd
			bes, Bázias	6504	2:50		Lajosmizse, Kecskemét
134	8:45		Nagymaros	164a)	3:10		Rákospalota-Ujpest
4104	9:05		Esztergom	166	4:10		Rákospalota-Ujpest
116	9:20		Wien, Berlin	130	4:20		Nagymaros
150	9:40		Rákospalota-Ujpest	716	4:30		Szeged
6308	11:10		Lajosmizse, Kecskemét	108	5:15	gy. v.	Wien
158	11:20		Rákospalota-Ujpest	138	5:20	sz. v.	Szob
136	11:30		Nagymaros	724a)	5:40		Czegléd
730a)	11:35		Czegléd	168	5:50		Rákospalota-Ujpest
				124a)	6:00		Nagymaros
				724b)	6:10		Czegléd
				124b)	6:20		Nagymaros
				724	6:30		Czegléd
				4110	6:40		Esztergom
				726	6:45		Czegléd, Szolnok
				1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Berlin
				124	6:55	sz. v.	Parkány-Nána
				170	7:00		Rákospalota-Ujpest
				132a)	7:10		Vác
				728	7:20		Czegléd
				504	7:40		Lajosmizse
				172	8:00		Dunakeszi-Alag
				710	8:05		Bukarest, Bázias
				132	8:20		Parkány-Nána
				4112	8:30		Esztergom
				1408	8:40		Zsolna, Berlin
				118	9:30		Wien, Paris
				502	9:35	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest,
				706	10:15		Stanislaw
				720	10:30	sz. v.	Kiskunfélegyháza
				172a)	10:40		Rákospalota-Ujpest
				140	11:10		Nagymaros
				902a)	11:20	k. ost. ex. v.	Belgrád, Konstantin.
				102a)	11:30		Bukarest, Konstantin.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
3) Június 1-től közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15. bezárólag szept. 11-ig közlekedik.
5) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
6) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
7) Minden szerdán és szombaton közlekedik.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest ny. p. udvarra. Érvényes 1910 május 1-től.

Délielőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve	vonat-szám	óra	perc	vonat neve
honnan							

Előfizetési díj:

egyedévre ... 2 kor.
 élvévre ... 4 kor.
 egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI HÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX, Üllői-ut 119. sz.,
földszint 2.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
 Aradi Korcsolyázó-Egylet
 Budapesti polgári lövészegyes.,
 Budapesti Torna-Club,
 Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
 Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
 Budapesti Torna-Egylet,
 Délvidéki Kerékpár-Egylet,
 Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
 Debreczeni Torna-Egylet,
 Fővárosi Vivő-Club,
 Érsekújv. Vivő- s Torna-Egyes.,
 Győri Csónakázó-Egyesület,
 Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
 Kassai Korcsolyázó-Egylet,
 Kassai Tornázó- és Vivő-Egylet,
 Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
 Körmendi Athletikai Club,
 Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
 Lévai Torna- és Vivő-Egylet,
 Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
 Lőcsei Vivő- és Torna-Egyesület,
 Magy. Testgyakorlók Köre,
 Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
 Magyar Uszó-Egylet,
 Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
 Magyar-Óvári Torna- s Vivő-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
 N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
 Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
 Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
 Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
 Neptun Bpesti Evező-Egylet,
 Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
 Ó-Budai Torna-Egylet,
 Pécsi Athletikai Club,
 Pápai Korcsolya-Egylet,
 Pozsonyi Torna-Egylet,
 Privigyeyi Korcs.-Egylet,
 Rimaszombati Korcs.-Egylet,
 Quarnero Csónakázó-Egylet,
 Sátoraljujhelyi Korcs.-Egylet,
 Selmeczi Akad. Athleta Club,
 Soproni Korcsolyázó-Egylet,
 Soproni öv. főgymn. testgy. Köre,
 Sportkedvelők Köre,
 Szabadkai Sport-Egylet,
 Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
 Szatmár-Németi Torna- s Vivőegy.,
 Szegedi Csónakázó-Egylet,
 Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
 Szegedi Torna-Egylet,
 Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
 Székesteléházi Korcs.-Egylet,
 Szegedi Kerékpár-Egyesület,
 Szászvárosi Athletikai-Club,
 Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
 Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
 Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
 Torontáli Athletikai Club,
 Tordai Korcsolyázó-Egylet,
 Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
 Veszprémi Torna-Egyesület,
 Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az évvégi tornaünnepélyek.

A mult évi értesítőknek legtöbbje, ha szükségesre is, de beszámol az évvégi torna-vizsgákról. Meglátszik azonban, hogy az a lelkesedés, eleven érdeklődés, mely a tornaversenyek rendezésének első éveiben mindenütt mutatkozott, már kezd lankadni.

Mi is volt egy-egy vidéki városban az intézeti tornaverseny? A legszebb városi ünnepély, melyen a főispántól kezdve ott volt a megye és város minden ura, ott voltak a katonák, papok és a város szép női közönsége. Ma már a szép kezdetnek unalmas vége lett.

Pedig az iskola és a társadalom közötti szorosabb kapocsnak egyik legerősebb eszköze éppen a tornaverseny lehetne. A szülők és az egész társadalom a legnagyobb örömmel az ifjak testedző multságát nézik. Még a zene és szavalási ünnepélyeknél is nagyobb közönsége lenne a tornaversenyeknek, ha azt nem hagyná az iskola egészen a tornatanárra, hanem az intézet és a fenntartó testület a legfontosabb iskolai ünnepélynek tekintve, azért áldozna is valamit. Mert most a legtöbb helyen a tornatanár és az ifjuság maga rendezi a versenyt s a legtöbb tanár még neheztel a tornatanárra, ha a tanulásban a versenypróbákkal gátolja az ifjuságot.

Van nem egy lelkes tornatanárunk, ki munkás tevékenységével a város lomha közönségében is érdeklődést és áldozatkészséget kelt fel. De mennyivel szebb volna az eredmény, ha azon munkában minden tanár, minden hatóság résztvenne. Nincsen semmiféle más mód, mely az iskola iránti rokonszenvet úgy fel tudná kelteni a legműveletlenebb közönségben is, mint a jól rendezett ifjusági tornaverseny.

A jól rendezésnek első feltétele természetesen az, hogy ne pár tanuló, hanem az iskola minden tanulója résztvegyen a tornaünnepélyen. Második elengedhetetlen kellék, hogy az ünnepélyt hazafias dal nyissa meg és zárja be. Nem lehet kifogásnak elismerni azt, hogy némely iskolában semmiféle énekoktatás sem lévén, a tanulók nem tudnak énekelni. Minden városban van elég olyan tanár és tanító, ki az ifjuságot pár próba után sikeresen betanítja szép dalainkra.

Ne tekintsék tornatanáraink az ily ünnepélyes mutatókat sem a tanulók, sem a maguk munkája vizsgájának, hanem iskolai szép ünnepélynek; mely úgy az ifjuságnak, mint a szülőknek örömeire szolgáljon. Tehát a fősúly ne a szakemberek kívánta rendszeres tanítás bemutatására essék, hanem arra, hogy az ünnepély a gyermeknek öröm, a szülőknek kedves látvány legyen.

Nagyon helyes dolog, ha az ünnepélyen versenyek is vannak, hol a győztesek versenydíjat kapnak, de ne a verseny legyen főpontja az ünnepélynek, se a díjakra nem kell nagy összeget szánni. Jó lenne a tanulóknak éremhajszolási kedvét a régi koszorudással lohasztani. De ha a közönség áldozatkészségéből telik éremre, az még jobb, csak e célra a fiukat nem kell megadóztatni.

Az ünnepélyek lehetőleg belépti díj nélkül rendeztessenek. Minden jól rendezett ilyen ünnepély nemcsak a tornának használ, hanem az iskolának is, tehát elvárható, hogy rendezésében minden tanár örömmel vegyen részt. Ha az igazgató és az egész tanári kar pártolja ez intézményt, úgy a fenntartó testületek is nagyobb kedvvel áldoznak a szép ügyért.

A játék nevelő hatása.

(Folytatás.)

De megmérhetetlen hasznát láthatjuk ma is. Amely nemzet a testi és szellemi munkák arányos elosztásával rendezi be életmódját, amely a testedzésre, testgyakorlásra éppen oly súlyt fektet, mint a szellemi erők művelésére; az a nemzet erőteljes, egészséges és hódító erejét az egész emberiséggel érezteti. Az oly nemzetnél erős nemzedékek születnek, a beteges hajlamok a minimálisra redukálódnak, mert a fiziológiai rossz hajlamoknak egyetlen villámhárítója a testmozgás, — mondja Hock J.¹

Aristoteles már 2000 évvel ezelőtt megmondá, hogy mozgás az élet s ez a lényege. Minden, ami él: mozog. „Még a fának is szelokozta mozgásra van szüksége, hogy tenyészhessen.“² Átérezte a testgyakorlásnak nagy fontosságát Jáhn is, — a németek ugynevezett Turnfrater-ja, — aki oly igaz meggyőződéssel és lelkesedéssel hirdette, hogy míg az ember a földi létben testtel bír és a földi léthez földi élet szükséges, — mely erő, kitartás és ügyesség nélkül foszló árnyékká válik, — addig a testgyakorlásnak az emberi nevelés és művelődésben a főrészt kell elfoglalnia! Csodálatos, az emberi tökéletesedés egyik ily fontos tényezőjét mégis figyelmen kívül hagyjuk. A nagy Széchenyi is azt vallotta, hogy „testi és lelki tekintetben tökéletesen kiképzett embernél a világon semmi sem különb.“³ S ha az ember végcélja a tökéletesedés, vajjon a szellemi munkásság, a lélek edzése mellett

nem főbenjáró kötelességünk-e, testünket is kellő ápolásban, edzésben részesíteni? A szellemi erő is petyhüdté lesz, ha a test gyenge, ha nem támogatja előretörtetésében. Legyen bár valaki szellemóriás, rendelkezzen minden földi jóval, de ha a teste, szervezete beteges, nyomorultabb a kapuról-kapura járó egészséges koldusnál.

Bárcsak átmenne mihamarább teljesen a társadalom öntudatába, hogy nyugodt, megelégedett életet csakis a lelki és testi munkák arányos gyakorlásával, a test és lélek harmonikus működésével érhetjük el. Bár mielőbb belátná, hogy nem arra kell törekednünk, hogy valami tüneményes földöntuli lény váljon belőlünk; nem az a rendeltetésünk, hogy lényünkön felül emelkedjünk, hanem maradjunk meg annak, aminek az Isten teremtett, aminek lenni ugyanis nagy hivatás — képezzük magunkat tökéletes emberré, „mert az ember nagyon erős, ha mivoltával meg van elégedve, de szerfölött gyenge, ha emberi minősége fölé akar emelkedni.

A mai társadalom felnőttjei — sajnos — a folytatott élettrendjüket már nem igen változtatják meg. Az ő elpuhult, elgyöngült szervezetük, idegzetük aligha frissülne fel. Belátták ezt a tudósok világában is s valósággal ujjászülletetni szándékozunk az emberiséget. De hát „aki a világot javítani, vagy ujjászervezni óhajtá, számos nehézségre akadt, ha a felnőtt népre tekintett; szemé azért több reménnyel csüngött az ifjúságon,“ — írja Brownink. Hagyjuk el tehát az élet e szenvedő harczeit, karoljuk fel a serdülő nemzedéket. Neveljük, oktassuk őket odaadással, szeretettel, nehogy apáik nyomdokán haladva ők is, az elhibázott élet kálváriájára jussanak, ahol elődjeik s a többi enerváltak tengetik életüket. E földi lét ugyanis rövid; s ha még boldogtalan is, vajjon élet-e az? Tegyük nekik ezt boldoggá tőlünk telhetőleg. Lássuk el őket az életre jó tanácsokkal, vértessük fel oly fegyverekkel, hogy az eljövendő harcokból győztesen kerüljenek ki!

Századunk a gyermekvédelem jegyében köszöntött be. Napról-napra alakulnak egyesületek, melyek a gyermekvédelem, a gyermeknevelés szolgálatába szegődnek. Társadalmunk végre is belátta, hogy az embernevelést a bölcsőben kell megkezdeni s hogy bár a természet elvégzi nevelő munkáját, de hogy az célirányos és mivoltunknak megfelelő legyen, az embernek kell azt a józan ész diktálta módon irányítani és támogatni. A gyermektanulmányozás lassanként megvilágítja a gyermek lelki tulajdonságait „kinek misztérium, vagy más szóval: az élet ózonja, napsugár a téli tájon, harangjáték a nagy város zajában és édes illat a beteg ozobában“ — írja gyönyörűen Flméri.

Sajnos azonban, hogy ez ártatlan világba oly kevesen óhajtának behatolni. Sőt, amit egyesek hosszasan fáradozás után, lelkük, szivük teljes szeretetével használtak a gyermek lelkének; amit az erkölcsök

¹ Hock János 1908. decz. 3-iki képvházi beszédéből.

² Schoppenhauer, Életbölcselet 22. o.

³ Dr. Imre S., Gr. Széchenyi a nevelésről. 209. o.

fejlesztésében, ápolásában elérték, azt a mai társadalm nagyrésze lerontani igyekszik és „a szebb, jobb életre való neveléssel szemben korshajtásokat fakaszt; midőn az ifju fogékony lélek a bűn dicsőítését, diadalát, kodifikációját látja mindenütt.“ Az ily egyének halálosabb bünt követnek el a gyilkosénál, mert az ártatlan lelkeket egy hosszú életre, egész életükre fosztják meg attól a boldogító, fényes érzéstől, mely a hit és az erkölcs jámbor világából fakad. Félve, de meg kell mondani, hogy a gyermeknevelés körül a szülők követik el a legnagyobb hibát.

Sok szülő gyermekeivel nagyon keveset, vagy semmit sem törődik, míg a másik pedig gyermeket agyonszereti, mert hibáját, rosszra való hajlandóságát a szertelenségbe tévedt szeretetével nemhogy megfedné, hanem még ápolja, elősegíti.

Ha aztán a gyermek erőlese meglazul, magaviselete rossz lesz, mindjárt és mindig az iskolát hibáztatják. Teszik ezt pedig azért, hogy magukról a mulasztás hibáját elhárítsák. Feledik azt a nagy igazságot, amely már a görögöknél is a nevelés egyik fő elve volt, hogy minden ifjunak atyja a legjobb tanító-mestere. A szülői ház gondos szeretetét nem pótolja semmi földi intézmény, de a gyermekekre nagyobb kárral sem lehet, ha e gondosságot hibásan alkalmazzuk. Végtelen nagy hiba, hogy egyes szülők gyermekeiket mielőbb komollyá akarják nevelni s már a zsenge gyermekort is a szalónok és a szögletes „etiket“ szabályai szerint alakítják, irányítják. Nem azt jelenti ez, hogy gyermekeinket gorombának, durvának neveljük, hanem azt, hogy adjuk meg ennek a mozgásra szomjas, ártatlan teremtsnek azt, ami lényével legszorosabban összefügg, ami gyermekkorát vidámmá, élvezetessé teszi a szabad mozgást.

Hiszen elszomorító példákat látunk ma. Mindenki valami magas, fényes állású személyiségnek, hogy úgy mondjam, lángésznek óhajtja gyermekét kiképezni, nagyon sokszor minden eredeti tehetség és képesség nélkül. Elkezdik tehát már zsenge korában — a test és egészség beláthatatlan kárára — lelkét, ezt az ártatlan individuumot mindenféle szellemi munkával gyötörni, erőltetni. Amellett, hogy eredménytelen az ily erőszakosság, valóságos merényletet követnek el az egészsége ellen. Lelkét korán fásulttá teszik az ily gyermeknek, semmihez sincs kedve, megun mindjárt mindent. Az ily szülők nem tekintik azt, hogy helyes nevelés csak a test és szellem harmónikus munkája által eszközölhető, hanem a szellemi erő teljes megfeszítésére, elfárasztására igyekezzenek. Pedig — „a gyarló test rovására létesített szellemi műveltség kevés becsesél bir, mivel az ekként neveltek utódai egy vagy két emberöltő alatt ki szoktak halni.“ Nem akarják tudni vagy hinni azt, hogy az igazán emberi nevelés hosszú folyamatában első helyet a test erőssé edzésének kell elfoglalnia. Nem gondolják jól meg, hogy az alapot, a lélek porhüvelyét, a testet kell erőssé, ellent-

állóképessé tenni, hogy az mindenkor támogatója, elősegítője legyen a lélek munkájának. Pedig inkább életre való az a gyermek, aki talán még olvasni sem tud, de mindennap kipirult arczczal, vidám kedvvel és fáradtan jó a mezőről haza, mint az, aki a könyv felett görnyedve, sáppadt arczczal, beesett szemekkel, vézna testtel már egy nehezebb számtani példán töri fáradt lelkét. Mire amaz iskolába kerül és kitartással fog a tanuláshoz, emez már megunta s testileg, lelkiileg erőtlenné lesz.

Igazán csodálatos, hogy a testneveléssel a szülők ily vétkeken keveset törődnek. Azt hiszik, hogy akkor szeretik legjobban gyermekeiket, ha a szélnek sem engedik megfujni s a napnak sem megsütöni. Egész nap a fülledt levegőjü szobában tartják, elrabolva, elzárva levegőtől, napfenytől, vidám játszópajtásoktól. Mély gyötrelmeket állhat ki az így megkínzott gyermek mozgásra vágyó lelke. Mily szanandó az ilyen gyermek sorsa. Ha nagy ritkán sétálni viszik, kézenfogva vezetik örökké, nehogy kissé szabadabban mozogjon s nagyértékü ruháját bepiszkolja. Igen, kézenfogva, mint a tehetetlen állatot, mert művelt gyermeknek nem illik ugrádozni, futkosni, pajtásokkal vidáman kiabálni. Korcsolyázni, holabdázni a világért sem engednék, mert meghül. Nyáron játszani, a mezőre futkosni sem engedik, mert felégeti finom bőrét a nap. Vajjon szeretetnek mondhatjuk-e az ily bánásmódot; vajjon várhatjuk-e az ily gyermektől azt, hogy helyét az élet minden küzdelmében önállóan megállja. Nem! Akkor szeretjük gyermekünket igazán, ha őt erőssé, egészségessé neveljük, ha megadjuk neki azt, ami lelkét, testét minden mai nevelési faktornál jobban edzi, ami a gyermek valójából önként fakad: a szabadban való mozgó játékot.

Mert gondolja meg minden anya, hogy „jövő Magyarországot ringatja karjai közü“ s hazatérülést követ el, ha gyermekét satnya, beteges és nemesebb munkára képtelen honpolgárrá neveli. Ne a könyv, hanem a játékszer legyen a gyermek legelső nevelője; ne a zárt szoba, hanem a virágos rét, a szabad természet legyen az ő legfőbb tartózkodási helye. Játék foglalja el a gyermekkor minden idejét, mert Montaigne szerint ez a gyermek legkomolyabb munkája. Hadd mozogjon, hadd ugráljon kedve szerint, ez fogja őt az életre kemény harcossá nevelni.

Amidőn az unalom legelőször látogatta meg az emberi hajlékot, vele egyszerre lépett be az öröm, kezét nyújtja a természet gyermekének s tánczra hívja fel. Így keletkeztek a legtermészetesebb, a legártatlanabb játékok: a mozgásos játékok, — írja Guts Muths.

Földvári Mihály

(Folytatása következik).

A hannoveri iskolák atletikai és játékünnepélye.*)

Valahányszor Németországban megfordulok, mindig találok ott valami tanulságos, hasznos, követésre méltó eseményt. Nemesak a tornatermi testgyakorlás terén, amely tökéletes rendszer a lelkes ügybuzgó nevelők odaadó munkásságától évről-évre rohamosan fejlődik, alakul, hanem a testgyakorlati nemek terén is. Különösen a játék és atletika nagyarányú fejlődése szembetűnő. Ha e fejlődés tovább is ily hatalmas léptekkel, ily nagy arányokban fog terjeszkedni, akkor rövid néhány év múlva ép oly kitűnő hírnévnek fog örvendeni a németek sportja, mint a világhírű angol sport.

A szabad levegő, napsugár, víz, zöldelő mező fenyvesekkel borított hegyoldalak s egyáltalán a természetes életmód és a természeti szépségek megbecsülése mintegy vörös fonálként fut végig, mint a németek gimnasztikája újabb fejlődésén.

A nyüzsgő, pezsgő téli tornatermi életet az első tavaszi naptól a legutolsó őszi napig a szabadban végezhető testgyakorlatok váltják fel. A tornatermek melletti udvarok hatalmas fényszórókkal, villamos ivólámpákkal vannak ellátva. A csapattornázás, — amely ilyenkor az atletikai gyakorlatok anyagát is felöleli — künn a jó, friss levegőn folyik. A modern sportpályákon pedig kora reggeltől késő estig csakúgy hemzseget az ifjak és felnőttek óriási tábora.

A Zentral-Ausschuss zur Förderung der Jugend- und Volksspiele és ennek különösen három mélytudású, világhírű, lelkes vezetője: Schenkendorf elnök, a német képviselőház tagja, dr. Rydt tanár, udvari tanácsos és dr. Schmidt, a na yvevű német fiziológus, eredményes munkássága egész Németországra kiterjed. Akaraterejük, munkaképességük, tekintélyük folytán az általuk hirdetett becslésre méltó újabb irányzat Berlintől kezdve a legkisebb német falucskáig, mindenüvé eljutott és mindenütt lelkes, ügybuzgó követőkre talált.

Az ő tevékenységüknek és befolyásuknak köszönhető, hogy Németországban mindenfelé, — szinte gombamódra — épülnek a sport- és játékterek.

Sport- és játéktereket követelnek a nagyvárosok épülettömbjei, avagy a falvak mezőiből egyaránt.

Munkabíró, jellemzilárd, edzett, minden szépért és nemesért lelkesedő német ifjakat akarnak nevelni. Ifjakat, akik készek és valóban képesek a német hazát és hadsereget szolgálni, akik oly szellemi és testi tulajdonokkal lépjenek ki az életbe, amelyekkel sziklazilárdan, önállóan és megelégedetten fogják elviselni birni mindazon terheket és kötelelességeket, amelyet a nagy német haza ró rájuk.

*) A P. H.-ban megjelent tartalmú cikkből vesszük át a versenyre vonatkozó részt.

Eszméikért a legmélyebb tudással s a legfinomabb, legnemesebb eszközökkel küzdene. A jó ügynek megnyerték már az egész német társadalmat: az összes polgárokat, az összes mindenfajta fiu- és leányiskolákat s hadsereg vezető férfiai is. Ma már civíl és katona egyformán, egyenlő lelkesedéssel vesz részt e hazafias munkában.

Vándorkongresszusokat, felolvasásokat, ünnepeket, versenyeket rendeznek s általában minden kínálkozó jó eszközt és alkalmat felhasználnak nemes céljuk elérése érdekében.

Hogy minél közelebb férközzenek a nép lelkületéhez, versenyeket többnyire hazafias ünnepélyek alkalmával rendezik. Összekötik ezen ünnepélyeket az ősök iránti tisztelet, hála és kegyelet lerovásával. Az ősök példájából merítenek erőt, kitartást a további munkához. Jól tudják a bölcs vezetők, hogy e hazafiai szellemen rendezett versenyek legjobb megalapozói a gimnasztika megbecsülésének.

Az a három napon át tartó ifjusági játék és atletikai ünnepély, amelyet Hannover városa rendezett, szintén az ő munkájuk révén jött létre és erősen hazafias szellemtől volt áthatva. A sedani dicsőséges napok emlékének áldoztak vele. Augusztus 19., 20. és 21-én az atletikai- és játékünnepéllyel, szeptember 1. és 2-án pedig egy tornaünnepéllyel.

Résztvett az ünnepélyen az összes polgári, reál, gimnáziumi, továbbá főiskolai, illetve egyetemi ifjuság.

Sőt a torna- és sportegyletek felnőtt tagjai sem hiányoztak. Lásza a nagy társadalom, hogy azok a testet edző, erőteljes mozgások, amelyeket három napon át a szabad természet ölen, a napsugártól áthatott, üde levegőjü zöld pázsiton végeznek, az ifjunak, öregnek egyaránt hasznos, egészséges, becslésre és követésre méltó szórakozást nyújtanak.

Az ünnepélyt dr. Wentzel kamarás, tiszteletbeli elnök, Tram elnök-igazgató, dr. Kohlraesch tanár, al-elnök és Thiele főtanár rendezte. Az előkészítési és a verseny egyes pontjait lebonyolító munkálatokban résztvett minden tornatanár kivétel nélkül. Ki-ki igyekezett — bárhová is állította a rendező kollégája keze — a legjobban, igaz lelkesedéssel áthatva végezni feladatát, amelynek bizony nem volt könnyű dolog eleget tenni, ha tekintetbe vesszük azt, hogy körülbelül 2—3000 tanuló atletikai mérkőzését kellett rendben, helyesen és igazságosan lebonyolítaniok.

A három napon át tartó versengés az elnök-kormányzó és Hannover városa által felajánlott zászlóért, mint örökös vándordíjért folyt. E díj már több év óta a polgári iskolai tanulók számára lesz kiírva. A verseny három részből: távolugrásból, fűleslabdahajításból és futásból állott. Résztvett benne minden iskola 10—10 tanulóval, akinek mindhárom versenyszámban indulniok kellett. A legtöbb pontot elért iskola csapata kapta díjul egy évre a diszes lobogót. E csapat és az elért nyerőpontok sorrendjéeen utána

következő hét csapat minden egyes tagját tölgykoszorúval tüntették ki.

A zászlócskán e felirat volt olvasható: A sedani hősök emlékének. Német fiuk, legyetek hasonlóak hozzájuk. A koszorúcska szallagján pedig e felirat állott: Győztes a sedani sport- és játékönnepélyen. Hogy mit jelentett e kitüntetés egy német fiúcska részére, azt ott kellett volna mindnyájunknak látni. Kipirult arcuzal, örömtől csi logó szemmel, büszkén vették át az elnök kezéből a szerény jutalmat. Láttam a szülőket, akik a meghatottságtól könnyeztek, akik győztes gyermekeiket csókokkal halmozták él és ölelték kebelükre, akárcsak a régi görög szülők. Es ebben a családi örömben résztvettek a hannoveri iskolák tanítói, tanárai is. Mily nemes, lélekemelő látvány: család és iskola együtt fárad, együtt örvend a jövő nemzedék egészséges örömteljes szórakozásában.

Augusztus 19-én a polgári iskolák, 20-án a középiskolák, 21-én a főiskolák és egyetemek, továbbá a torna- és sportegyletek versenyzői mérték össze erőiket. A harmadik nap délutánjára hagyták az összes versenyek döntőit.

A program a következő versenyszámokból állott: I. Hármasküzdelem a vándordíjért polgári iskolák 10-es csapatai számára. (Távolugrás, füleslabdadobás és futás.) II. Hármasküzdelem (távolugrás, súlydobás és 100 m. síkfutás) a középiskolai tanulók részére. III. Hármasküzdés (távolugrás, súlydobás és 10 m. síkfutás) a torna és sportegyletek részére. IV. 200 m. síkfutás a torna- és sportegyletek részére. V. Kötélhuzás a polg. isk. tanulók 20-as csapatai részére. VI. 800 m. síkfutás a torna- és sportegyletek részére. VII. Magasugrás a főiskolák és egyetemek részére. VIII. Rudmagasugrás a főiskolák és egyetemek részére. IX. Diszkoszdobás a torna és sportegyletek részére. X. Schlagball-mérkőzés a középisk. tanulók részére. XI. Fustball-mérkőzés az egyletek részére. XII. 3-szor 1000 m. stafétafutás a torna és sportegyletek részére. XIII. Szertornázás nyujtón, korlátón, bakon és ugróasztalon az egyletek tornászai számára. (Nem verseny, hanem csak mintacsapat tornázás.) XIV. Rudmagasugrás az egyletek részére. XV. 5-ször 100 m. stafétafutás a középiskolai tanulók részére. XVI. 4-ször 100 m. staféta az egyletek részére. XVII. Minta football-játék bemutatás. Résztvettek a Fussballklub Eintracht és a Ballspielverein Hannovera első csapatai. XVIII. Eredmények kihirdetése; győztesek megkoszorúzása.

A verseny a Pferdetunm mellett elterülő nagy sportpályán a legnagyobb rendben folyt le. A fegyelmezett diáksereg és a hozzáértő versenyintéző bizottság minden fönnakadás nélkül és közmegelegedésre teljesítette fárasztó munkáját. A hatalmas sportpályát egészen átalakították e versenyek egyes számainak könnyed lebonyolítására.

Külön pályán futottak a felnőttek, külön területen az ifjuság. Az ugrások lebonyolítására 10 távolugrópálya, négy magasugrópálya, két rudugrópálya szolgált. A súlydobásokat 10 külön pályán mérték; e pályák szolgáltak a füleslabdahajításra is. Két dobópálya volt még a diszkoszvetés számára is. A játékversenyes nyolczas csoportokban folytak.

A kis gyermekek ugrásai deszkaról történtek; a futószámokban zászlólendítésre indultak. A nagyobb versenyzők u. m. a főiskolák, egyetemek hallgatói és az egyletek versenyzői teljesen sportszerűen mérköztek. Itt már deszka nélkül történtek az ugrások, körből a dobások, szeges czipőben, pisztolyjelre a futások, akárcsak egy modern olimpiádon.

A versenyekben elért eredmények igen jók voltak. Nem jegyeztem azokat, mivel jobban érdekelt az egész önnepély minden egyes részletének szervezése, rendezése és a versenyszámok lebonyolítása. Így tehát pontos, részletes eredménnyel ugysem szolgálhatnék.

De kell-e fényesebb, értékesebb eredmény annál a lelkesedésnél, amely a mindhárom napi verseny alkalmával az egész várost betöltötte? Nem-e kiváló eredmény már maga a pusztá tény, hogy egy város összes iskoláinak tanuló ifjusága künn a szabad levegőn összeméri szervezete erejét, ügyességét az atletika és játék erőteljes mozgásaival? Nem, ennél értékesebb eredményt nem óhajtok.

Nagyobb hatással volt reám annak a kipirult arcu verejtéktől gyöngyöző néhány ezer tanulónak és felnőttnek egyszerű versengése és szerény fegyelmezett magatartása, mint az olimpiászok — sajnos, ujabban gyakran előforduló — egynéhány versenyzőinek végnélküli, elkeseredett s nem mindenkor korrekt komoly férfiúhoz, méltó küzdelme.

A kisebb megerőltetéssel járó egyszerű mozgások hatnak csak valóban erősítőleg az egész organizmusra; a hosszú ideig tartó, nagy megerőltetéssel járó mozgások ölik a szervezetet, aláássák az egészséget, különösen a belső nemesebb szerveket.

A versenyek eredményeit Thiele főtornatanár hirdette ki, míg a versenydíjakat egy gyönyörű szép, tartalmas és hazafias beszéd kíséretében dr von Wentzel tiszteletbeli elnök és dr Kohlrausch tanár osztották ki.

Sok hasznos, tanulságos dolgot láttam már, de tartalmasabb, értékesebb és követésre méltóbb sporteseményt ennél az önnepélynél igen keveset. Örömmel és hálatelt szívvél fogok mindenkor visszaemlékezni a hannoveri tanulságos napokra. Különösen Thiele főtornatanárra, aki minden tekintetben a legnagyobb készséggel támogatott, hogy minél tanulságosabban használjam fel az ottani eltöltött napokat.

Kmettykó János.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1910—1911-re.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A magyar királyi államvasutakon és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi október hó 1-től a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest keleti pályaudvar bruck-királyhidai vonalon. A Budapestről du. 5 ó. 15 p.-kor Győr felé induló gyorsvonat, illetve az ehhez csatlakozó Győrről este 8 ó. 10 p. induló személyvonat Bruck-Királyhidán Wien felé nem nyer csatlakozást.

Kőérberek megállóhelyen az összes személyszállító vonatok megállása megszüntetettik.

A kisterenye-kisujszállási vonalon. A Kál Kápolnáról jelenleg du. 12 ó. 30 p. Kisujszállásra induló személyvonat korábban és pedig de. 11 ó. 49 p. fog indulni és a Kassa felől érkező gyorsvonathoz nem fog csatlakozni, ellenben Kisujszálláson csatlakozást nyer Budapest felé.

A füzesabony-egri vonalon. Az Egerlől jelenleg de. 10 ó. 27 p. Füzesabonyra induló személyvonat korábban és pedig de. 9 ó. 47 p. fog indulni és Füzesabonyban a Budapest felé menő gyorsvonathoz csatlakozást fog nyerni.

A szerencs-hidasnémet-kassai vonalon. A Hidasnémetiről jelenleg reggel 4 ó. 56 p. Szerencsre induló vegyesvonat már Kassáról kiindulól fog közlekedni és onnét reggel 3 ó. 50 p. indulni.

A budapest keleti pályaudvar-lawoczei vonalon. A Miskolcra de. 9 ó. 35 p. Budapest felé induló gyorsvonat Kál-Kápolna állomáson feltételesen meg fog állani.

A budapest keleti pályaudvar-kassai vonalon. A Miskolcra reggel 3 ó. 51 p., reggel 6 ó. 30 p. és du. 1 ó. 5 p. Kassára induló vonatok Abaujszina rakodóhelyen feltételesen meg fognak állani.

A nagykaroly-zilahai vonalon. A Zilahról jelenleg reggel 7 ó. 38 p. az új menetrend szerint pedig de. 8 ó. 24 p. induló vonat Zilahon csatlakozást nyer Dés felől.

A máramarossziget-aknaszlatinai vonalon. A Máramarosszigetről du. 3 ó. 40 p. induló és oda du. 4 ó. 43 p. visszaérkező vegyesvonat megszüntetettik.

A szatmárnémeti-felsőbányai vonalon. A Felsőbányáról este 7 ó. Nagybányára induló vegyesvonat megszüntetettik.

A nagykarol-csapi vonalon. A Csapról jelenleg reggel 7 ó. 15 p. az új menetrend szerint pedig de. 9 ó. 32 p. induló vonat Csapon csatlakozást nyer Nyiregyháza és Szerencs felől.

Az alvincz-nagyszebeni vonalon. Nagyszeben és Koneza között a jelenleg hetenkint 3-szor közlekedő Nagyszebenből du. 12 ó. 25 p. induló és Nagyszebenbe este 9 ó. 50 p. visszaérkező vegyesvonat megszüntetettik.

A budapest-predeáli vonalon. A Budapest-nyugoti pályaudvarról este 9 ó. 35 p. induló gyorsvonat Magyarnádas állomáson feltételesen, a Budapest nyugoti pályaudvarról du. 2 ó. Kolozsvárra induló és a Kolozsvárról este 9 ó. 55 p. Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Kissebes állomáson, a Kolozsvárról du. 1 ó. 50 p. Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Magyarnádas és Kissebes állomásokon a Budapest nyugoti pályaudvarról du. 2 ó. induló kolozsvári gyorsvonat Biharpüspöki állomáson, az összes személyszállító vonatok — gyorsvonatok kivételével, Harasztos és Szederjes kitérőkön, a Csucsáról reggel 3 ó. 57. p. Nagyváradra induló személyszállítóvonat Zichybarlang megálló helyen és végül a Kolozsvárról du. 1 ó. 20 p. Nagyváradra induló személyszállító vonat Élese megálló 18 sz. órháznál rendszeren megfognak állani.

A püspökladány-szeghalmi vonalon. A Püspökladány és Biharnagybajom között jelenleg minden hétfőn és csütörtökön is közlekedő személy, illetve személyszállító tehervonat csak a püspökladányi országos vásárok napjain helyeztetik forgalomba.

A székelykocsárd brassói vonalon. A Brassórol jelenleg reggel 5 ó. 40 p. Mádéfalvára induló személyvonat forgalma a mádéfalva-székelykocsárdi vonalrészre is kiterjesztetik és Mádéfalváról de. 10 ó. 20 p. fog indulni, Székelykocsárdra pedig este 7 ó. 17 p. érkezni.

A Brassóból jelenleg de. 8 ó. 3 p. Székelykocsárdra induló személyvonat megszüntetettik.

A Csikszeredáról jelenleg du. 4 ó. 20 p. Székelykocsárdra induló személyvonat Brassóból kiindulól fog és pedig de. 10 ó. 55 p. és Csikszeredáról du. 3 ó. 8 p. fog indulni.

A Székelykocsárdról jelenleg d. u. 4 ó. 38 p. Gyergyószentmiklósrá és az este 8 ó. 40 p. Marosvásárhelyre, továbbá a Csikszeredáról jelenleg reggel 5 ó. 45 p. Székelykocsárdra, végül a Brassóból jelenleg este 6 ó. 18. p. Mádéfalvára induló személyvonatok korábban fognak indulni.

A marosludas-besztercei vonalon. A Beszterczéről jelenleg du. 12 ó. 40 p. Marosludasra és Marosludasról jelenleg du. 5 ó. 18 p. Nagyczég-Budatelkére induló személyszállító vonat korábban vagyis du. 12 ó. 17 p., illetve de. 4 ó. 39 p. fog indulni.

A mádéfalva gyimesi vonalon. A Mádéfalváról jelenleg este 7 ó. 9 p. Gyimesre induló személyszállító vonat helyett új vonat helyeztetik forgalomba, mely Mádéfalváról reggel 6 ó. 10 p. indul és Gyimesre de. 10 ó. 12 p. érkezik.

A sepsiszentgyörgy-bereczki vonalon. A Bereczk-rők jelenleg reggel 6 ó. Sepsiszentgyörgyre induló személyvonat helyett de. 8 ó. 20 p. új vonat fog indulni, mely Sepsiszentgyörgyre de. 11 ó. 50 p. érkezik, mik a Bereczkről jelenleg du. 12 ó. 18. p. Sepsiszentgyörgyre induló vonat korábban és pedig 11 ó. 40 p. fog indulni.

A Sepsiszentgyörgyről de. 10 ó. 11 p. induló személyvonat helyett du. 12 ó. 39 p. új vonat fog indulni, mely Bereczkre du. 4 ó. 16 p. fog érkezni.

A küküllőszög-parajdi vonalon. A küküllőszögről jelenleg 10 ó. 21 p. Dicsőszentmártonba induló és onnét du. 12 ó. 23 p. Küküllőszögre visszainduló személyvonat menetrendje alábbiak szerint változik. Küküllőszögről indul de. 9 ó. 40 p., Dicsőszentmártonba érkezik de. 11 ó. 2 p.; az ellenirányzata Dicsőszentmártonból indul de. 11 ó. 17 p. és Küküllőszögre érkezik du. 12 ó. 38 p., hol Budapest felé közvetlen csatlakozást nyer.

A budapest nyugoti pályaudvar-mar cheggi vonalon
A Budapestről reggel 6 ó. 50 p. Wien felé indul. keleti expresszvonat Galánta állomáson feltételesen megállítatik.

A nyári évad tartamára forgalomba helyezett helyi vonatok közül a reggel 5 ó. 35 p. induló vonat

kivételével, mely télen is Érsekújvárig fog közlekedni, az alábbi vonatok **szünttetet meg** és pedig

Érsekújvártól Budapestig: a Budapestre éjjel 11 ó. 50 p. érkező vonat

Budapest és Párkányána között a Budapestre de. 8 ó. 45 p. érkező és a Budapestről este 8 ó. 20 p. induló vonat olyképen, hogy az utóbbi vonat október és április hónapokban **Budapesttől Vácig**, november hó 1-től bezárólag március hó 31-ig pedig **Budapesttől Dunakeszi-Alagig** fog közlekedni.

Budapesttől Szobig a Budapestről du. 5 ó. 20 p. induló vonat **Budapest és Nagymaros** között a Budapestről de. 8 ó. 45 p. és de. 11 ó. 35 p. induló valamint a Budapestre du. 5 ó. 45 p. és éjjel 10 ó. 25 p. érkező vonat, melyek közül azonban az utóbbi **Váctól Budapestig** október és április hónapokban forgalomban marad, illetve újból forgalomba helyeztetik.

Budapest és Dunakeszi-Alag között a Budapestről este 8 ó. induló vonat november hó 1-től bezárólag március hó 31-ig nem fog közlekedni.

Budapest, 1910 évi szeptember hó 17-én.

M. m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Folytatása következik.)

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
.: utazási cikkek és távcsöveket .:

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

! TELEFON !
112-69

! TELEFON !
112-69

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK NYÁRI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest k. p. udvarról. Érvényes 1910 május 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest k. p. udvarra. Érvényes 1910 május 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	vonat-szám	óra	perc	vonat-néme
1110	5:50		szv.	610	12:20	sz. v.	Arad, Maramarossziget
316a)	5:55			310	12:30		Hatvan
20	6:00			912	12:50		Szombathely, Wien
1502	6:25	gy. v.		289	1:00		Újvidék, Bród
10	6:40	sz. v.		1504	1:20	gy. v.	Bicske
1002	7:00	gy. v.		324	1:35	sz. v.	Kassa, Poprad-Felka
302	7:05			1304	1:40	gy. v.	Gödöllő
906	7:10			602	1:45		Fehring, Graz
402	7:20			404	1:55		Arad, Bukarest
1302	7:25			916	2:10	sz. v.	Wien, Paris
322	7:40	sz. v.		312	2:25		Kassa, Lemberg
908	7:45			24	2:30		Kiskörös
606	8:00			510	2:40		Hatvan
1102a)	8:15	gy. v.		1902	2:55	gy. v.	Sarajevo, Gyékényes
1508	8:20	sz. v.		1022	3:00	v. v.	Faks
506	8:25			904	3:20	gy. v.	Belgrad
1008	8:30			304	3:30		Konstantinápoly
408	8:35			1104	3:50		Ruttka, Berlin
1708	9:00			1004	4:10		Balatonfüred, Tapolca
306	9:15			326	4:25	sz. v.	Zágráb, Fiume, Pécs, Újvidék
2	9:20	gy. v.		18	4:30		Röma, Triest, Fiume
22	11:55	sz. v.		410	4:45		Gödöllő
336a)	12:00			6	5:10	gy. v.	Komárom
				328	5:20	sz. v.	Miskolc
				508	5:40		Győr, Sopron, Wien
				305	5:55		Gödöllő
				518a)	6:15		Kolozsvár, Brassó
				330	6:25		Ruttka, Berlin
				914	6:25		Nagykát, Szolnok
				314	6:40		Topolya
				26	6:55		Hatvan
				1706	7:00		Bicske
				16	7:15		M.-Sziget, Stanislaw
				316	7:35		Győr, Triest
				1912	7:55		Hatvan
				1510	8:00		Pécs, Bród, Sarajevo
				918	8:00		Kassa, Csorba
				334	8:50		Kunszentmiklós-Tass
				1006	9:00	gy. v.	Gödöllő
				514a)	9:05	sz. v.	Fiume, Nizza
				1300	9:25		Nagykát, Szolnok
				608	9:30		Fehring, Graz
				1010	9:50		Arad, Brassó
				1501	10:00		Fiume, Napoli
				910	10:10		Kassa, Csorba
				406	10:15		Belgrad
				12	11:00		Kassa, Lemberg
				338	11:10	v. v.	Wien, Paris
				614	11:25	sz. v.	Ruttka
				422	11:35	v. v.	Arad, Debreczen
							Hatvan, Szerencs

**A vonatok indulása
Budapest-Józsefvárosról
Délután.**

A vonatok INDULÁSA Budapest ny. p. udvarról. Érvényes 1910 május 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	vonat-szám	óra	perc	vonat-néme
148	5:15	sz. v.		714	12:00	sz. v.	Szeged, Szolnok
122	5:35			406	12:10		Esztergom
718	5:50			1402a)	12:20	gy. v.	Zsolna, Berlin
152	6:00			128	12:30	sz. v.	Nagyvaros
4102	6:10			114	12:40		Wien
150	6:20			100	1:15		Rákospalota-Ujpest
6502	6:25			162	1:30		Dunakeszi-Alag
102	6:50	k. ost. ex. v.		4114a)	1:40		Piliscsaba
512	7:00	gy. v.		504	2:00	gy. v.	(Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó)
1404	7:05			126	2:10	sz. v.	Parkány-Nána
104	7:35			164	2:15		Rákospalota-Ujpest
154	8:05	sz. v.		4108	2:20		Esztergom
708	8:15	gy. v.		106	2:40	gy. v.	Wien, Paris
712	8:20	sz. v.		120	2:45	sz. v.	Galánta
134	8:45			704	2:50	gy. v.	Bukarest, Bázias
4104	9:05			722	2:55	sz. v.	Czegléd
116	9:20			6504	3:10		Lajosmizse, Kecskemét
156	9:40			164a)	3:10		Rákospalota-Ujpest
6508	11:15			166	4:10		Rákospalota-Ujpest
158	11:20			130	4:20		Nagyvaros
136a)	11:35			716	4:30		Szeged
730a)	11:55			108	5:15	gy. v.	Wien
				138	5:20	sz. v.	Szob
				724a)	5:10		Czegléd
				168	5:50		Rákospalota-Ujpest
				124a)	6:00		Nagyvaros
				724b)	6:10		Czegléd
				124b)	6:20		Nagyvaros
				724c)	6:30		Czegléd
				4110	6:40		Esztergom
				726	6:45		Czegléd, Szolnok
				1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Berlin
				124	6:55	sz. v.	Parkány-Nána
				170	7:00		Rákospalota-Ujpest
				142a)	7:20		Vác
				728	7:35		Czegléd
				596	7:40		Lajosmizse
				172	8:00		Dunakeszi-Alag
				710	8:05		Bukarest, Bázias
				132	8:20		Parkány-Nána
				4112	8:30		Esztergom
				1408	8:40		Zsolna, Berlin
				118	9:30		Wien, Paris
				5:2	9:35	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest, Stanislaw
				706	10:15		Szeged, Bázias, Bukarest
				720	10:30	sz. v.	Kiskunfélegyháza
				172a)	10:35		Rákospalota-Ujpest
				140	11:10		Nagyvaros
				902a)	11:20	k. ost. ex.	Belgrad, Konstantin.
				702a)	11:30		Bukarest, Konstantin.

- 1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 11-ig közlekedik.
- 2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
- 3) Június 1-től közlekedik.
- 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15. bezárólag szept. 11-ig közlekedik.
- 5) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
- 6) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
- 7) Minden szerdán és szombaton közlekedik.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	vonat-szám	óra	perc	vonat-néme
645	4:50	tszsz.		325	12:10	sz. v.	Gödöllő
339	5:10	v. v.		1005	12:15	gy. v.	(Napoly, Nizza, Róm.)
513	5:20	sz. v.		600	12:30	sz. v.	Fiume
300	5:30			301	12:45	gy. v.	Tovis, Arad, Maramarossziget
909	5:45			7	12:55	sz. v.	Hatvan
1707	5:55			401	1:00	gy. v.	Berlin, Ruttka
19	6:05			903	1:10		Wien, Sopron, Szombathely
17	6:55			691	1:15		Lemberg, Munkács
607	6:10			1	1:30		Konstantinápoly, Bród
11	6:25			1901	1:40		Bukarest, Arad
405	6:30			911	1:50	sz. v.	London, Paris, Wien
1911	6:50			319	6:55		(B.-ól, Eszék, Pécs, Gyékényes)
319	6:55			1505	7:00		Újvidék
1505	7:00			1305	7:10		Győr
507	7:20			313	8:45		Csorba, Kassa
917	7:25			318	8:45		Szolnok
321	7:30			1007	9:10		Hatvan
311	7:40			13	9:20		Fiume, Bród, Pécs
27	7:45			913	9:40		Győr
1006	8:00	gy. v.		307	9:50		Szabadka
1509	8:15	sz. v.		1101	10:00	gy. v.	Berlin, Ruttka
509	8:35			409	10:10	sz. v.	Tapolca, Balatonfüred
313	8:45			5	10:20	gy. v.	Miskolc
1007	9:10			21	10:45	sz. v.	Sopron, Győr, Veszprém
13	9:20						Torlág, Triest
913	9:40						
307	9:50						
1101	10:00	gy. v.					
409	10:10	sz. v.					
5	10:20	gy. v.					
21	10:45	sz. v.					

**A vonatok érkezése
Budapest-Józsefvárosra.
Délután.**

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest ny. p. udvarra. Érvényes 1910 május 1-től.

Délelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-néme	vonat-szám	óra	perc	vonat-néme
143	3:50	sz. v.		15	12:00	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
145	5:05			133	1:20		Bakameres
723	5:25			703	1:25	gy. v.	Nagyret, Bázias
725	5:35			103	1:40		Paris, Wien
4101	5:50			503	1:50		Tovis, Arad, Maramarossziget
139a)	5:55			159	1:55	sz. v.	(Sz.-Németi, Szolnok)
725a)	6:00			4107	2:05		Rákospalota-Ujpest
147	6:05			161	2:40		Esztergom
6505	6:10			163	3:00		Dunakeszi-Alag
721	6:20			163a)	3:20		Rákospalota-Ujpest
901a)	6:25	k. ost. ex. v.		163b)	4:00		Kecskemét, Lajosmizse
701a)	6:30			713	4:05		Rákospalota-Ujpest
139	6:35	sz. v.		127	4:10		Temesvár J., Szeged
1407	6:40			4109	5:00		Nagyvaros
217	7:15	tszsz.		215	5:30	tszsz.	Esztergom
709	7:20	sz. v.		165	5:38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
501	7:30	gy. v.		135a)	5:45		Nagyvaros
149	7:35	sz. v.		115	5:55		Wien, Berlin
117	7:40			1401a)	6:20	gy. v.	Berlin, Zsolna
4103	7:45			707	6:35		Orsova, Bázias
6501	7:50			167	6:40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
151	7:55			105	7:10	gy. v.	Wien
727	8:05			711	7:10	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
131	8:10			169	7:45		Bázias, Temesvár
719	8:35			4113a)	8:10		Rákospalota-Ujpest